

γαίνουν ευκολώτερα εἰς τὸ θέατρον. Αὐτὸ τὸ ξέυρομ' ἡμεῖς καὶ γι' αὐτὸ τρέχομε πάντοτε, ὅταν συμβῇ τίποτε. Προχθὲς ἤμεθα εἰς τὸ Γρωβιά, δυὸ λεύγαις ἀπ' ἐδῶ, ὅταν ἐξαφνα τὰ μεσάνυχτα ἀκούομεν : φωτιά 'ς τὸ Βωβραί ! Ἐζητοῦσαν συνδρομήν, καὶ οἱ χωρικοὶ ἐκίνησαν εὐθὺς μετὰ τὴν ἀντλίαν των. Εἰς μίαν στιγμὴν ἐτοιμασθήκαμε κ' ἡμεῖς· ἔξεψα τὸ ἄλογο 'ς τὸ ἀμάξι καὶ ἤλθαμεν μαζὺ των. Δὲν τὸ συλλογίστηκα ἄσχημα, διότι χθὲς τὸ βράδυ εἴχαμε εἰσπραξίν καλὴν. Ἦσαν στρατιῶται, πυροσβέστές, κάτοικοι πολλοί... ἀπόψε πάλιν, ποῦ τὰ πράγματα ἡσύχασαν, μόλις θὰ βγάλωμεν τὸν φωτισμόν.

Αἱ ἐξηγήσεις αὗται ἐδίδοντο δι' ἤθους ἀγαθῆς πίστεως διαλύοντος πᾶσαν ἀμφιβολίαν.

— Ἔτσι λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ Νοέλ μετὰ φαινομένης ἀδικησίας, δὲν ἤξεύρετε τίποτε; Ἀλλ' αὐτὸς ὁ μικρὸς, ἐξηκολούθησε στρεφόμενος πρὸς τὸν Ζωζὼν, καὶ ἡμποροῦσε νὰ ἀνακαλύψῃ. Εἶνε ἀρκετὰ εὐκίνητος, καὶ θὰ εἶνε καὶ παράλυτος, εἴμαι βέβαιος. Θὰ φεύγῃ πότε καὶ πότε, νὰ τρέχῃ 'ς τοὺς ἀγροὺς καὶ νὰ σουφρώνῃ μῆλα καὶ ἀχλάδια ἀπὸ τοὺς κήπους;

Ὁ Ἡρακλῆς οὐδόλως ὑπόπτει τὸν σκοπὸν τῶν ἐρωτήσεων αὐτῶν.

— Αὐτός, ἀφέντη μου; ἀπήντησεν ὑψὼν τοὺς ὤμους. Δὲν τὸν 'ξεύρετε. Εἶν' ἓνας ἀκαμάτης, ποῦ δὲν 'ξεύρω τί νὰ τὸν κάμω. Διόλου ὄρεξι διὰ δουλειά, καὶ κοιμησιὸ ὅλη ἡμέρα. Δὲν εἶνε γιὰ καλλιτέχνην αὐτός!

— Ἀλλὰ τὰ μῆλα, τ' ἀχλάδια θὰ τοῦ ἀρέσουνε, ὑποθέτω.

— Διόλου! ἀπήντησεν ἀποτόμως ὁ Ζωζὼς· ἔξω ἀπὸ ὧμ' ἀπράγματα! Σοῦπα καὶ ρακί, μάλιστα!

— Καὶ χρήματα; Νᾶχης μερικαῖς δεκάρας εἰς τὴν τσέπη σου;

— Ὁχι, ὄχι! ὅταν ἔχω μοῦ τῆς πέρουν.

Ὁ Νοέλ ἐγνώριζεν ἤδη ὅτι ἤθελε νὰ μάθῃ.

— Πηγαίνετε καλοὶ μου ἄνθρωποι, εἶπεν εἰς τοὺς ἀθλητάς. Ὁ δικαστὴς θὰ σᾶς ἀπολύσῃ βέβαια ἐντὸς ὀλίγου. Θάρρος!

Ἐνῶ δ' ἀνεχώρουν, ὁ Νοέλ ἐβεβαιώθη, παρατηρῶν τὰ ἰσχνὰ μέλη καὶ τὰς ῥαιβὰς κνήμας τοῦ παιδίου, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐπραξεν ὅ,τι ὑπετίθετο.

— Χωρὶς ἄλλο, ἐπιθύρυσεν, ὁ Γριβὲ ἀπατάται· δὲν εἶν' αὐτός.

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΔΥΟ ΛΗΣΜΟΝΗΘΕΝΤΕΣ

Πρὸ βραχείος χρόνου ἐτελέσθη ἐν Ἀθήναις μέγα μυστήριον, τὸ βάπτισμα τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως. Ἀληθῶς ἐλάχισται ἦσαν αἱ ὁδοὶ αἰτίνες ἔφερον ὄνομα, αἱ δὲ πλεῖσται ἦσαν ἐπισήμως μὲν πάντῃ ἀνώνυμοι, κατ' ἔθος δ' ἐγνωρίζοντο ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ παντοπώλου τοῦ τυχόν ἐν αὐταῖς ἐγκαθιδρυμένου, ὅστις εἶχεν ἔργον οὐ μόνον νὰ πωλῇ εἰς τοὺς γείτονας τὰ λεγόμενα ἀποικιακὰ εἶδη, ἀλλὰ καὶ νὰ χρησιμεύῃ εἰς τοὺς διαβάτας ὡς ζῶν εὐρετήριο τῶν περιοίκων.

Οἱ ἀναλαβόντες κατ' ἐντολὴν τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς νὰ βαπτίσωσι τὰς ὁδοὺς εἶχον διπλοῦν ἔργον νὰ ἐκπληρώσωσι, νὰ σκεφθῶσι τί νὰ πράξωσι περὶ τῶν ἤδη φερουσῶν ὀνομα ὁδῶν καὶ νὰ εὐρωσι βαπτιστικὸν διὰ τὰς ἀνωήμους. Ὡς πρὸς τὰς πρώτας ὁρθῶς ἐπραξάν διατηρήσαντες τὰ παλαιὰ αὐτῶν ὀνόματα τὰ ἤδη ἀναγεγραμμένα καὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γνωστά, εἰ καὶ τινὰ αὐτῶν, μάλιστα ἐκ τῶν ἐχόντων ἀρχαιολογικὰς ἀξιώσεις, εἶχον ἐσπευσμένως δοθῇ ὑπὸ τῶν πρώτων ἀναδόχων. Τὸ ἐναντίον ἤθελεν ἐπιφέρει οὐ μόνον σύγχυσιν ἴσως εἰς συμβολαιογραφικὰς πράξεις, ἀλλὰ καὶ ἄλλας ἐνοχλήσεις εἰς τὸ κοινόν, οὐδ' ὑπῆρχε πιθανότης, ὅτι οἱ πολλοὶ ἤθελον ἐθισθῇ εἰς νέας μεταωνυμίας. Ἡ ὁδὸς Τολέδου ἐν Νεαπόλει, καίπερ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν μεταβαπτισθεῖσα εἰς ὁδὸν Ῥώμης, μόνον ὑπὸ τὸ παλαιὸν ποιητικόν της ὀνομα εἶνε γνωστὴ εἰς τε τοὺς ἀστὺς τῆς Παρθενόπης καὶ εἰς τοὺς παρεπιδημοῦντας ξένους. Ἐν δὲ Φλωρεντίᾳ, ὅπου εἶχε γείνει γενικὴ μεταβολὴ τῶν ὀνομάτων τῶν ὁδῶν, ἐνθυμοῦμαι ὅποιας δυσχερείας ἀπήντων οἱ πολῖται νὰ εὐρίσκωσι τοὺς δρόμους πρὸ δεκαετίας, εἰ καὶ εἶχε παρέλθει ἱκανὸς χρόνος ἀπὸ τῆς ἀναβαπτίσεως. Ἡ μὲν δὲν ἤρκει τὸ κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ βασιλείου περὶ τὴν ὀνομασίαν τῶν δήμων τοῦ κράτους γενόμενον λάθος, ἐνεκα τοῦ ὁποίου ὑπὸ τὴν ἀρχαιοζήλον μεταμφίεσιν κατέστησαν ἀδιάγνωστα πολλὰ τῶν σημερινῶν χωρίων, ἐν οἷς τινὰ φέρουσιν ὄνομα γνωστὸν ἐκ τῆς μεσαιωνικῆς ἢ νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας, ἐνίοτε δὲ καὶ δόξαν καλυφθεῖσαν ὑπ' ὀνομασίας, πολλάκις ἐκταφείσης ἐκ γεωγραφικῶν ἐγχειριδίων;

Εὐρεῖα δ' ἠνοιγέτο κέλευθος εἰς τοὺς δημοπροβλήτους ἀναδόχους, ἀναλαμβάνοντας τὴν εὐρεσιν ὀνομάτων δι' ἑκατοντάδας ὁδῶν ὅλως ἀνωήμων. Ἡ παλαιὰ τοπογραφία τῆς πόλεως καὶ ἡ ἱστορία τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἑλλάδος ἀρχαία, μεσαιωνικὴ καὶ νεωτέρα, οἱ ἐπιφανεῖς ἐν τοῖς γράμμασι καὶ τῇ ποιήσει Ἕλληνες πάντες τῶν αἰώνων, οἱ φιλέλληνες, πρόσθε καὶ τὰ

Ἡ ἑπάρσις εἶνε τὸ κίβδηλον νόμισμα τῆς ἀξίας, ἀλλὰ κίβδηλον νόμισμα, ὅπερ κυκλοφορεῖ ὡς γνήσιον.

ἀπαιτήσεις ἀθηναϊκῶν τινῶν οἰκῶν, παρεῖχον περίσσειαν ὀνομάτων, καὶ τὸ ἔργον ἐτελέσθη ἄνευ δυσχερειῶν, οἷαι παρουσιάσθησαν, ὥς φαίνεται, μόνον ἐν τῇ ἐκτελέσει, ἕως καὶ αὐταὶ ἐξωμαλύνθησαν, καθηλουμένων ἤδη τῶν πινακίδων. Ἰσως τινὰ ὀνόματα δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῶσι, προτιμωμένων ἄλλων. Ἰσως τινὰ ἠδύναντο νὰ παραλειφθῶσιν ὡς κακόηχα ἢ δύσληπτα. Ἀλλὰ φθόνος οὐδεὶς. Ὡς εὐχαριστήσωμεν τοὺς ἐργασθέντας ὅπως ἀπαλλάξωσιν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἐν οὐ δέοντι καταφυγῆς εἰς τὰ παντοπωλεῖα.

Ἀλλ' ἄς ἐπιτραπῇ ἐνταῦθα νὰ γείνη μνεῖα δύο ὀνομάτων, ἅτινα δὲν ἔπρεπε νὰ λειψῶσιν ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν ἀθηναϊκῶν ὀδῶν. Εἶνε δύο γνήσια ἀθηναϊκὰ ὀνόματα τῶν χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας, ἐνθυμίζοντα ἡμέρας θλιβεῖας, ἀνακαλοῦντα εἰς τὴν μνήμην τὰς μικρὰς ὑποδούλους Ἀθήνας, καὶ διὰ τοῦτο ἴσα ἴσα ὄντα ἄξια νὰναγραφῶσιν ἐν πινακίδι ὁδοῦ τινος τῶν νέων Ἀθηνῶν, ὅπως οἱ παροδῖται μὴ λησμονῶσι τὰ μαρτύρια τῶν παρελθουσῶν γενεῶν τῆς πόλεως, ἧτις εἶνε σήμερον ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου.

Οἱ δύο λησμονηθέντες εἶνε μία γυνὴ καὶ εἰς ἀνὴρ, Βασιλικὴ ἡ Ἀθηναία καὶ Μιχαήλ ὁ Λίμποντας.

Ὑποπτεύω, ὅτι πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν δὲν γνωρίζουσιν οὔτε ἐκείνην οὔτε τοῦτον. Ἀγνοῶ δὲ καὶ ἂν σῶζονται ἀπόγονοι αὐτῶν ἐν τῇ πόλει τῆς Παλλάδος. Ἀλλ' ἡ ἱστορία αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ μένῃ ἄγνωστος, καθότι ἀμφοτέρων ὁ βίος συνδέεται πρὸς τὰ προνόμια, ὧν τυγχάνουσι αἱ Ἀθῆναι ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἔξω ἀνεκτότερον πολλῶν ἄλλων ἑλληνικῶν πόλεων ὑπὸ τὸν ὀθωμανικὸν ζυγόν.

Οὐδὲν θαῦμα ἂν τὸ ὄνομα τῆς Βασιλικῆς εἶνε σχεδὸν παντελῶς ἄγνωστον σήμερον, ἂφ' οὗ ἤδη ὀλίγας δεκάδας ἐτῶν μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς ἐγκριτοὶ Ἀθηναῖοι παρεπονοῦντο, ὅτι οἱ συμπολιταὶ αὐτῶν εἶχον ἤδη λησμονήσει τὴν εὐεργέτιν τῆς πόλεως. Ἀλλ' εὐτυχῶς περιεσώθη εἰς ἡμᾶς ἱκανῶς μακρὰ ἐκθεσις περὶ τῆς Ἀθηναίας κόρης ἄξια ἀναγνώσεως. Ὁ Γάλλος De La Guilletiere, ἐπισκεφθεὶς τὰς Ἀθήνας περὶ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος καὶ ἐκδούς τὴν συγγραφὴν αὐτοῦ *Athènes ancienne et nouvelle*, μεταξὺ ἄλλων πολλῶν εἰδήσεων περὶ τῆς πόλεως ὑπὸ τοὺς Τούρκους, ἄς διεφύλαξεν ἡμῖν, ἐξέθηκε καὶ τὰ κατὰ τὴν Βασιλικὴν, οἷα ἔμαθεν αὐτὰ ἐν Ἀθήναις. Εἶνε δὲ γεγραμμένα τὰ περὶ αὐτῆς ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Γαλάτου περιηγητοῦ μετὰ τοιαύτης χάριτος καὶ ἀφελείας, ὥστε νομίζω, ὅτι θὰ εὐχαριστήσω τοὺς ἀναγνώστας, μεταφέρων ἐνταῦθα τὴν διήγησιν ὁλόκληρον.

«Ἡ νέα εὐδαιμονία τῶν Ἀθηνῶν, λέγει ὁ περιηγητής, ἐδόθη εἰς αὐτὴν ὑπὸ νεάνιδος γεννηθείσης ἐντὸς τῶν ιδίων αὐτῆς τειχῶν ἐπὶ τῆς βασιλείας Μωάμεθ τοῦ Γ', ἀποθανόντος τῷ 1604 καὶ ὅστις ἦτο πρόπαππος τοῦ σουλτάνου Μωάμεθ τοῦ Δ' τοῦ νῦν ἐπέχοντος τὰ σκῆπτρα ταύτης τῆς μοναρχίας. Ἡ νεαρά αὕτη Ἀθηναία ἐκαλεῖτο Βασιλικὴ (Basilia) ἄλλ' ἐπειδὴ ἕνεκα τῶν θελημάτων τοῦ προσώπου της εἰσῆχθη εἰς τὸ σεράγιον, οἱ Τούρκοι τὴν μετωνόμασαν Ἰοχαήν (Johahi). Οἱ τοῖοι δὲν δ' ἀνεκνήρυσσετο Χουγκιάρ Ἀζακῆ, ἦτοι πρώτη σουλτὰνα τῆς αὐτοκρατορίας, τυγχάνουσα μικρῷ ὑποδεεστέρας εὐτυχίας τριῶν ἄλλων κορασίδων, αἵτινες, ἐξ Ἀθηνῶν καταγόμεναι, ἐγένιναν αὐτοκράτειραι τῆς Ἀνατολῆς. Καὶ ὁ μὲν Θεοδόσιος ὁ Β' ὁ υἱὸς τοῦ Ἀρκαδίου, ἐνυμφεῦθη (421 μ.Χ.) τὴν Ἀθηναίδα, θυγατέρα τοῦ Λεοντίου, ὀνομαστοῦ φιλοσόφου τῶν Ἀθηνῶν, ὅστις μετωνόμασε τὴν ὠραίαν κόρην ἀπὸ Ἀθηναίδος Εὐδοκίαν· ἄλλ' ὑπ' ἀμφοτέρων τὰ ὀνόματα διεκρίθη ὡς ἡ σοφωτάτη, συνετώτατη καὶ περικαλλεστάτη γυνὴ τοῦ αἰῶνος. Ἐπειτα δὲ (769 μ.Χ.) Λέων ὁ υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Κοπρωνύμου ἠγάγετο γυναῖκα τὴν Εἰρήνην, γεννηθεῖσαν ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, ἀλλ' ἔχουσιν πολὺ ὀλιγώτερα προτερήματα τῶν τῆς Ἀθηναίδος. Μετὰ δὲ τινὰ χρόνον (807 μ.Χ.) Σταυράκιος ὁ υἱὸς τοῦ Νικηφόρου, ὅστις μόνον ἐπὶ τινὰς μῆνας ἐβασίλευσε, συνεζεύχθη μετὰ τῆς Θεοφανούς, χαριεστάτης κόρης, ἧτις ἐπ' ἴσης κατήγετο ἐξ Ἀθηνῶν. Ἡ δὲ Βασιλικὴ εἶχε γονεῖς Χριστιανούς, καὶ ἠρπάγη ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῶν ὑπὸ ἀξιωματικῶν Τούρκων ἐπιτετραμμένων τὸ παιδομαζώμα, οἷτινες ἔμαθον περὶ τῆς ἐκτάκτου αὐτῆς καλλονῆς. Ἡ μήτηρ τῆς κόρης, ἀναλυομένη εἰς δάκρυα κατὰ τὴν ἀρπαγὴν αὐτῆς καὶ σφίγγουσα αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας της, τὴν ἐξώρρισε νὰ ἔχῃ πάντοτε κατὰ νοῦν τὴν θρησκείαν αὐτῆς καὶ τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος της. Ἐπειδὴ δὲ ἡ οἰκογένεια αὐτῆς εἶχεν ὑπάρξει εἴπερ τις καὶ ἄλλη τὸ ἀντικείμενον τῆς πλεονεξίας καὶ τῶν καταδιώξεων τῶν Τούρκων τῆς πόλεως, ἡ νεᾶνις διεφύλαξε μετὰ στοργῆς τὴν ἀνάμνησιν τῶν συστάσεων τῆς μητρὸς της. Ἐστάλη δὲ εἰς τὸ σεράγιον κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάνου Ἀχμέτ, ἡγεμόνος παραδεδομένου εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ ὅστις ἐκ πασῶν τῶν ἀρετῶν αἵτινες ἐνδεικνύουσι τὸν πολεμιστὴν εἶχε μόνον μίαν, τὴν νὰ κατασκευάζῃ ἄριστα βέλη· καὶ μάλιστα οἱ γενίτσαροι δυσχερεστημένοι ἡμέραν τινὰ ἠλεγίζαν αὐτὸν ἐν ταραχῇ, λέγοντες, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κατασκευάζῃ αὐτὰ ἄριστα, ἂφ' οὗ δὲν ἐτόλμα νὰ τα δοκιμάζῃ κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἡγεμὼν οὗτος ἦτο φιληδονώτατος, κατὰ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ συνηθροίσθη ἐν τῷ

γυναικωνίτη συγχρόνως πλήθος νεανίδων ωραίων μέγα ὅσον οὐδέποτε. "Απαντες οἱ μπεγλερμπεΐδες, ἤτοι οἱ γενικοὶ διοικηταὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ὅλα τὰ σαντζάκια, ἤτοι οἱ νομάρχαι, πεπεισμένοι ὅτι εὐηρέστουν εἰς τὸν ἡγεμόνα, καὶ θεωροῦντες τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν φιληθόνων αὐτοῦ διαθέσεων ὡς ἀσφαλὲς μέσον τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἐν τοῖς ἀξιώμασι καὶ τῆς ἀνόδου εἰς μεγαλείτερα, ἔστελλον αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἐκλεκτὰς καλλονὰς ἀποστέλλοντες δ' αὐτάς, κατεφόρτονον πάντοτε διὰ κοσμημάτων καὶ δώρων, ὅπως ταῦτα διανεμηθῶσιν εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ σεραγίου καὶ ἀναγκάσωσι τοὺς εὐνούχους νὰ προστατεύωσι τοὺς μπεγλερμπεΐδες τοὺς ἀποστέλλοντας τὰς κόρας καὶ τὰ δῶρα. Τὴν ἀρίστην δὲ μερίδα πρέπει πάντοτε νὰ λαμβάνῃ ὁ κισιάρ-ἀγᾶς, καθότι ἐκ τῆς εὐνοίας αὐτοῦ ἢ δυσμενείας αἱ ὠραῖαι τοῦ χαρεμίου γίνονται τὸ ἐκλεκτὸν ἀντικείμενον τῶν ὠπειῶν τοῦ ἡγεμόνος ἢ ἀπόβλητα καθάρματα. "Αν τις αὐτῶν κατῴρθωσιν νάρθηκα εἰς τὸν ἀρχιευνούχον τοῦτον, κατέθηκεν εἰς χεῖρας ἀσφαλὲς τὰ ἴδια αὐτῆς συμφέροντα καὶ τὰ τῶν μπεγλερμπεΐδων οὐς συνιστᾷ εἰς αὐτόν· ὁ κισιάρ-ἀγᾶς θὰ εὖρη τρόπον νὰ καταστήσῃ καὶ τὴν μὲν καὶ τοὺς δὲ ἀρεστοὺς εἰς τὸν σουλτάνον. 'Αλλ' ἡ Βασιλικὴ ἢ Ἰοχαῆ ἤλθεν εἰς τὸ σεράγιον φέρουσα ἀντὶ πάσης ἄλλης συστάσεως καὶ ἀντὶ παντὸς ἄλλου πλούτου μόνα τὰ θέληττα τοῦ ἰδίου προσώπου. Μὴ ἔχουσα ἄλλον εἰσαγωγέα πλὴν τῶν κατωτέρων ἀξιωματικῶν τῶν ἀρπασάντων αὐτὴν ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου, ἐμίσει αὐτοὺς, ἀποδοκιμάσασα τὴν βίαν αὐτῶν, καὶ δὲν θὰ ἐδείκνυε διάθεσιν νὰ δεχθῇ τὰ δῶρά των καὶ ἐν ἡ περιπτώσει θὰ ἦσαν ἀρκετὰ πλούσιοι, ὥστε νὰ παρᾶσχωσιν εἰς αὐτὴν τοιαῦτα. 'Αλλ' ὅμως ἡ συνήθεια καθιστάνει τὰς τοιαύτας ἐλευθεριότητας ὑποχρεωτικὰς. "Οτε δὲ ἡ Ἰοχαῆ εἰσῆλθεν εἰς τὸ σεράγιον, εἰς τῶν μαύρων εὐνούχων, ὅστις ἐφύρουει κατὰ τὴν πύλην, εἶπεν εἰς αὐτὴν ταπεινῇ τῇ φωνῇ· «τοῦλάχιστον μὴ κάμῃς ὅτι ἡ τελευταῖον εἰσελθοῦσα ἐνταῦθα, ἦτις, μὴ φιλοδώρησασα ἓνα τῶν ἀξιωματικῶν, περιεφρονήθη.» Εἰς δὲ ἀπόστασιν ἐξ βημάτων γηραιά τις κατὸν, ἤτοι μία τῶν θαλαμηπόλων ὣν ἑκάστη ἡγεῖται πέντε τῶν γυναικῶν τοῦ χαρεμίου, θελήσασα ὑπὸ τῆς καλλονῆς τῆς Ἰοχαῆς, προσῆλθε καὶ εἶπεν εἰς αὐτήν· «Τίς εἶνε ὁ παῖς, ὃν ἐπιθυμῇς νὰ προστατεύσῃς; "Εχεις φίλτρα δυνάμενα νὰ δικαιοδογήσωσιν ὅλα τὰ ἐγκλήματα ὅσα θὰ πράξῃ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ σου φέρουσιν ἤδη τὴν συγχώρησιν τῶν ἀρπαγῶν του.» Καὶ τὸ μὲν ἔθος τοῦ κολακεῦειν εἶνε παγκόσμιον, ἡ δὲ ἀπληστία πρὸς δωροληψίαν φέρει ἐπὶ τὰ χεῖλη χαριεντισμοὺς καὶ ἐν τῷ σεραγίῳ ὡς ἀπανταχού. 'Αλλ' εἶνε ἀληθῶς ἄξιον ἐκπλήξεως πῶς οἱ εὐ-

νοῦχοι εἶνε ἐν ἐκείναις ταῖς χώραις φιλοχρήματοι, ἐν ᾧ κέκτηνται ἤδη περιουσίαν καὶ δὲν ἔχουσι τέκνα εἰς ᾧ νάφθωσι τὰ ἀγαθὰ ἅτινα θησαυρίζουσι. Τοῦτο ἀποδεικνύει σαφῶς ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν λογικὴν ἀπὸ τῆς γενικῆς τῶν ἀνθρώπων ἀδυναμίας καὶ ὅτι αἱ κακίαι ἡμῶν προέρχονται ἐκ τῶν διαστροφῶν τῆς φύσεως μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν ἀναγκῶν τοῦ βίου.

«Ἡ Ἰοχαῆ οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθη νάπαντήσῃ εἰς τοὺς μισθίους ἐκείνους ἢ τοὺς λόγους οὓς συχρὰ ἐπανάλαβεν ἐν τῷ σεραγίῳ· «δὲν ἔχω τίποτε νὰ προσφέρω εἰς ὑμᾶς, καὶ ἂν ἀκόμη ἠδυνάμην νὰ σας δώσω τὴν πόλιν ἐν ἡ ἐγεννήθη, διότι καὶ αὐτὴ εἶνε οὕτω πτωχὴ, ὥστε δὲν θὰ τὴν ἠθέλετε.» "Ελεγε δὲ ταῦτα, παρασκευάζουσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον μετὰ πολλοῦ πνεύματος, ἤτοι ὡς θυγάτηρ τῶν Ἀθηνῶν, ἐκείνο τὸ ὁποῖον ἡ μήτηρ εἶχε συστήσει εἰς αὐτὴν πρὸς ὠφέλειαν τῆς πατρίδος. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν παρεδόθη εἰς χεῖρας τῆς κατὸν κιάρια, ἤτοι τῆς ἀρχιθαλαμηπόλου. "Οτε δὲ αὕτη εἰσῆγαγεν αὐτὴν εἰς τὸν σουσουκ-ὄνταρ, ἤτοι εἰς τὸν θάλαμον τῶν νεωστὶ ἐλθουσῶν, ὁ σουλτάνος εὐρίσκετο ἐν αὐτῷ μετὰ ἐπτὰ ἢ ὀκτῶ εὐνοουμένων, αἵτινες διεσκέδαζον αὐτὸν παρορμῶσαι εἰς δρόμον ἑαφον οἰκοδόκιτον, ἣν ἐπεύραζον αἱ εὐνοούμεναι, ἀντιπειραζόμεναι ὑπ' αὐτῆς. Ἐπὶ δὲ τῇ διαδόσει τῆς ἀφίξεως τῆς Ἰοχαῆς, τὰ μετὰ τῆς ἐλάφου παίγνια διεκόπησαν, τὰ ἐξ ἀνθέων πλέγματα, δι' ὧν ἤθελον νὰ στολίσωσιν αὐτὴν, ἐτίθησαν ἐκποδῶν, καὶ αἰφνης ταραχὴ θανάσιμος κατέλαβε πάσας ἐκείνας τὰς καλλονὰς. Πάντοτε ὁπόταν φθάσῃ εἰς τὸ χαρέμιον νέα τις γυνή, ἡ ζηλοτυπία, ἡ περιέργεια, ὁ φόβος καὶ μυρία ἄλλαι καταπλήξεις συνταράσσουσιν αὐτάς. Ἐν δὲ τῇ περιστάσει ταύτῃ τίς ἀντίζηλος δὲν ὤφειλε νὰ τρέμῃ; Μόνον ἐκεῖναι δὲν θορυβοῦνται ὅσαι κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἔτυχον ἀπόβλητοι τῆς εὐνοίας τοῦ ἡγεμόνος, αἵτινες ἐνασμενίζουσι μετὰ σπουδῆς λέγουσαι, ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη καλλονὴ ὁποία ἡ τῆς νέας δούλης, καὶ ταῦτα ὅπως προκαλέσωσι τὸ πῆγμα ἐκείνων αἵτινες εὐδοκίμοῦσι. Παρετηρήθη, ὅτι ὁ σουλτάνος τὸ κατ' ἀρχὰς δὲν ἐδείξε μεγάλην σπουδὴν νὰ τὴν ἴδῃ· τοῦτο δὲ προεξένησε χαρὰν εἰς τὰς εὐνοουμένας. Ἡρώτησε δὲ μόνον ἂν ἦτο ἀληθῶς τοσοῦτον ὠραία ὅσον εἶχον κηρύξει αὐτήν. Κατὰ πρῶτον τέσσαρες ὀδάλισσαι προσεφέρθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς ἐξέτασιν αὐτῆς, ἡ δὲ ἀναμενομένη περὶ αὐτῆς ἐκθεσις αὐτῶν ἦτο ἡδὴ προμεμελετημένη ἐν τῇ ψυχῇ των. Τοῦλάχιστον ὁ σουλτάνος ἦτο πεπεισμένος περὶ τούτου, ἐπειδὴ, γνωρίζων ἐκ πείρας τοὺς τρόπους τοῦ ὠραίου φύλου, κατενόει, ὅτι αἱ γυναῖκες ἐξεύρουσι νὰ ὁμιλῶσι παρὰ τὴν γνώμην αὐτῶν, καὶ ὅτι, φθονοῦσαι ἡ μὲν τὴν δὲ, προσποιῶνται μὲν, ὅτι ἐπαينوῦσι πονηρῶς ὅ τι δὲν

εὐρίσκουσιν ὥραϊον, λαλοῦσι δὲ μετὰ περιφρονήσεως περὶ παντός ὅτι κρύφα θέλγει αὐτὰς ἐπὶ μάλλον. Ὁ σουλτάνος λοιπὸν ἦτο συνειθισμένος εἰς τὰς ἀναληθείας τῆς ζηλοτυπίας καὶ εἰξευρεν ἐκ τῶν προτέρων πῶς νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι ἐμελλον νὰ εἴπωσιν αὐτῷ περὶ τῆς Ἰοχαῆς. Ἀλλὰ δὲν εὐρέθη εἰς τὴν δυσχερῆ ταύτην θέσιν, καθότι ἐκείναι δὲν ἐπέστρεψαν καθόλου, καὶ τοῦτο δὴ ἤρκεσεν αὐτῷ εἰς ἐξεικόνισιν φυσικὴν τῆς Ἀθηναίας, ἐπειδὴ ἐκρίνεν ὁρθῶς, ὅτι αἱ ἄλλαι δὲν ἐτόλμων νὰ ἔλθωσιν ὅπως κηρύξωσι τὸν θρίαμβον τῆς νέας ταύτης ἀντιζήλου. Λαθὼν δὲ τὴν ἐνδείξιν ταύτην τῆς καλλονῆς της, ἔτρεξε πρὸς αὐτήν. Τὴν εἶδε καὶ εὗρεν αὐτὴν οὕτως ὥραϊαν, ὥστε ἐνησμένιζεν ἐπαναλαμβάνων εἰς αὐτὴν τοῦτο ἐπὶ δύο ὅλας ἡμέρας, καὶ ἐπὶ μακρότατον χρόνον ἐκείνη μόνη περιέσπασεν ὅλας αὐτοῦ τὰς μερίμνας.

«Ἡ Βασιλικὴ τὸ πρῶτον ἡσχολήθη περὶ τὴν μελέτην πασῶν τῶν σκευωριῶν καὶ ῥαδιουργιῶν τῶν ὀδालισκῶν, καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπιδείξῃ διαγωγὴν ὅλως διάφορον τῆς ἐκείνων. Ἡμέραν τινὰ καθ' ἣν εὐρίσκετο μόνη μετὰ τοῦ σουλτάνου ἐν τινι κιοσιῳ, ἦτοι σκιάδι ὁρώσῃ πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐπεχείρησε νὰ καταδείξῃ εἰς αὐτὸν ἐπιτηδεῖας τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὸν ὄνιον χαρρακτῆρα τῶν εὐνοουμένων τούτων, αἵτινες ἐπώλουν τὰ ἀξιώματα τῆς αὐτοκρατορίας διὰ τῶν μαύρων εὐνούχων καὶ ἐκαπηλεύοντο τὰς κυριωτάτας θέσεις τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς διοικήσεως. Ὁ σουλτάνος, ὅστις ἐτύγχανε τότε ὦν εὐθυμος, εἶχε στείλει νὰ φέρωσι πέντε ἢ ἑξ τῶν προσφιλεστέρων ὀδालισκῶν ὅπως φαιδρύνωσιν αὐτόν. Ἐν ᾧ δ' αὐταὶ ἐπλησίαζον, ἡ Ἰοχαῆ ἐδείξεν αὐτὰς εἰς τὸν σουλτάνον, καὶ προσεφώνησεν αὐτὸν μετὰ ὕψους εὐγενούς, ἀλλὰ πονηροῦ διὰ τῆς ἐξῆς προσλαλιᾶς περιλαμβανούσης ὅλας κείνας τὰς συνήθεις φράσεις τὰς δεικνυούσας τὸν βαθὺν σεβασμὸν μεθ' οὗ ἅπαντες οἱ Τοῦρκοι προσαγορεύουσι τὸν ἡγεμόνα. «Εἶθε ὁ θεὸς νὰ μηκύνῃ τὰς ἱεράς ὑμῶν ἡμέρας. Εἶθε ὁ προφήτης νὰ σας διατηρήσῃ. Ἰδοὺ προσέρχεται ὁμᾶς τις πρὸς τὸν βασιλέα τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης. Εἶθε ὁ ὕψιστος θεὸς νὰ σας διαφυλάξῃ· ἐγὼ θὰ σας εἴπω ὁποῖοι τινες ἄνθρωποι εἶνε.» Ἐπειτα δὲ χωρὶς νάφηση εἰς τὸν σουλτάνον χρόνον νάπαντήσῃ, ἐδείξεν αὐτῷ τὰς εὐνοουμένας τὴν μὲν μετὰ τὴν δὲ, προσθέτουσα πάντοτε μετὰ σεβασμοῦ· «τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ ἔστω μεθ' ὑμῶν, ἡ εἰρήνη τοῦ προφήτου εὐλογεῖται τὰς ἡμέρας ὑμῶν. Ἰδοὺ ὁ πασᾶς τοῦ Ἀλεπίου». Καὶ ταῦτα λέγουσα ἐδείξεν εἰς τὸν σουλτάνον εὐνοουμένην τινὰ, ἣτις πρὸ δύο ἡμερῶν εἶχε λάβει τὸ πασάλικιον τοῦ Ἀλεπίου χάριν ἰδιώτου τινός, ὅστις εἶχεν ἀνταμείψει αὐτὴν πλουσιῶς. «Πλησίον αὐτοῦ ἰδὲ τὸν μπένν τοῦ Μισιρίου, καὶ ὁ ἄλλος

ἐκείνος εἶνε ὁ καθὼς τῆς Τραπεζοῦντος· ἀλλὰ μετὰ δύο ἡμέρας δὲν θὰ εἶνε πλέον καθὼς· ὁ παρ' αὐτῷ βαίνων προσφέρει χίλια τσεκινία περισσότερα ἐκείνου. Ἐγὼ δὲ, ἐξηκολούθησεν—εἶθε ὁ μέγας προφήτης νὰ εὐλογῇ τὴν βασιλείαν σου—ἐν μόνον ἐπιθυμῶ, νὰ λάβω θέσιν ἐν τοῖς ἱεροῖς ὀφθαλμοῖς καὶ ἐν τῇ βασιλικῇ σου καρδίᾳ, καὶ διὰ νὰ τύχω ταύτης προσφέρω τὸ αἷμα καὶ τὴν ζωὴν τῆς δούλης σας. Εἰς τὰς συντρόφους μου ἀφίνω τὴν διάθεσιν τῶν ἀξιωμάτων τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ἄς ἀφῃσωσιν εἰς ἐμὲ τὴν καρδίαν τοῦ μεγαλειοτάτου σουλτάνου. Ἡ διανομὴ αὕτη θὰ εὐχαριστήσῃ καὶ αὐτὰς καὶ ἐμὲ». Ὁ ἡγεμὼν ἐμειδίασεν, ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἐκ φύσεως εὐεπίφορος εἰς τὸ νὰ εὐεργετῇ τὰς ὀδάλισκας αὐτοῦ, τὴν ἠνάγκασε νὰ ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ χάριν τινὰ καὶ ἐπέπληξιν αὐτὴν χαριέντως, ὅτι ἦτο ὑπεράγαν ἀφιλοκερδής. Ἀλλ' ἡ Ἰοχαῆ, ἥτις ἤθελε νὰ τύχῃ τοῦ σκοποῦ της διὰ τρόπων ὅλως ἀντιθέτων πρὸς τοὺς τῶν συντρόφων της, δὲν ἔσπευσε νὰ δράξῃ τὴν παρυσιαζόμενῃ ευκαιρίαν, ἀλλ' ἀπήντησε μετὰ δεξιότητος πρὸς τὴν ἐπίπληξιν τοῦ σουλτάνου. «Ἡ εὐνοία τοῦ προφήτου ἔστω ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς σας πύλης. Ὁ ὕψιστος θεὸς ἄς σας ὑποστηρίξῃ. Μὴ με κολακεύετε· δὲν ἐξεύρετε ὅποσον θερμῶς ἀγαπῶ τοὺς θησαυροὺς· ἀλλὰ θέλω τὴν καρδίαν σας· βλέπετε λοιπὸν ὅτι εἶμαι φιλοκερδής οὐχ ἥττον τούτων τῶν δούλων».

«Οὕτως ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀπεποιεῖτο τὰ προσφερόμενα ὑπὸ τοῦ σουλτάνου, ὅστις εὐρέθη ἠναγκασμένος νάπατήσῃ αὐτήν, μοιράσας κρυφίως πολλὰ δῶρα εἰς τοὺς εὐνούχους καὶ τὰς θαλαμηπόλους ἐξ ὀνόματος τῆς Ἰοχαῆς ὡς δῆθεν προσερχόμενα ἐξ αὐτῆς. Ὅτε δὲ οἱ λαβόντες τὰ δῶρα προσῆλθον ἵνα εὐχαριστήσωσιν αὐτήν, ἐξεπλάγη, καὶ κατ' ἀρχάς μὲν ἐνόμισεν, ὅτι ἐνέπαιζον αὐτήν, μεμφόμενοι, ὅτι δὲν ἠκολούθησε τοῖς γενικὸν ἔθος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ τέλος ἐνόησε τὴν φιλόφρονα γενναιοῦτητα τοῦ ἐρωτολήπτου σουλτάνου, ὅστις προκατελάμβανε τὰς ἐπιθυμίας της. Ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάντα δὲν ἐπέισαν αὐτὴν νὰ ἐγκαταλίπῃ τὴν αὐτάρκειαν αὐτῆς, ἥτις ἐπὶ τέλους δυσηρέστησε τὸν σουλτάνον. Ἐπειδὴ δὲ ἤθελε νὰ ποδείξῃ τὸν πρὸς αὐτὴν ἐρωτὰ τοῦ διὰ παροχῶν λαμπρῶν, ἐκήρυξε φανερά ὅτι θὰ ἐδεικνύετο ἀγέρωχος ἐπ' ἴσης ὡς καὶ ἐκείνη, καὶ ὅτι, ἀφ' οὗ ἡ Ἰοχαῆ περιεφρόνει τὰς χάριτας, εἶχεν ἀπόφασιν νὰ μὴ θέλῃ καὶ αὐτὸς χάριτας παρὰ τῆς Ἰοχαῆς. Τότε λοιπὸν εἶδεν, ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ τολμήσῃ, καὶ, παρακαλέσασα τὸν κισλάρ-ἀγᾶν νὰ τὴν συντροφεύσῃ, μετέβη εἰς συνάντησιν τοῦ σουλτάνου. «Ἰδοὺ, τώρα ἔχω, εἶπε, τὴν ἀνάγκην τῆς χάριτος τοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων. Εἶθε ὁ προφήτης νὰ ἀγιαζῇ τὰς ἡμέρας

του, εἴθε ἡ εὐλογία καὶ ἡ εὐτυχία νὰ σκέπῃσιν τὴν ἱερὰν κορυφὴν του. Θέλω νὰ ζητήσω χάριτάς τινας διὰ τοὺς ἐγγυτάτω τοῦ ὑψηλοῦ σας θρόνου. Διὰ τί αἱ εὐεργεσίαι σας νὰ καταναλίσκωνται ἐκτὸς τοῦ σεραγίου, ἐν ᾧ εἶνε δυνατὸν νὰ διαχύσητε αὐτάς εἰς τὴν σελαγίζουσαν ὑμῶν πύλιν; Καὶ πρῶτον ἄρχομαι ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ σας προσώπου· σας ζητῶ διὰ σας τὸν ἱδιον νὰ φροντίζετε περὶ τῆς πολυτίμου ὑγείας σας, περὶ τῆς ἀναπαύσεώς σας καὶ περὶ τῆς εὐχαριστήσεώς σας. Τὸ κατ' ἐμὲ ἔσομαι λίαν εὐτυχὴς ἀν λάβω ταύτην τὴν παραχώρησιν καὶ ἔτι εὐτυχεστέρα ἀν συντελέσω εἰς τοῦτο διὰ τῶν φροντίδων. Εἴθε ὁ θεὸς νὰ σας ἀναδεικνύῃ νικητὴν τῶν ἀπίστων γκριαούριδων, εἴθε ἡ εὐλογία τοῦ ἁγίου προφήτου νὰ πίπτῃ εἰς τὴν καρδίαν σας. Δὲν ἔχω ἄλλον τινὰ ἐν τῇ αὐτοκρατορίᾳ σας εἰς ὃν γὰ χρεωστῶ νὰ δώσω τι πλὴν μόνον τούτου ἐδῶ τοῦ κισλάρ-ἀγᾶ καὶ δὲν γνωρίζω τι ὅπερ νὰ ζητήσω χάριν αὐτοῦ πλὴν μόνον τῆς πόλεως ἐν ἣ ἐγεννήθη. Δότε εἰς τὸν πιστὸν τοῦτον δούλον τῆς ὑψηλῆς σας πύλης τὰς προσόδους τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἅς ἐγκαταστήσῃ οὗτος ἐν αὐταῖς διαχειριστὴν... ὅστις νὰ μὴ τολμᾷ νὰ ποιῇ κατάχρησιν τῆς ἀρχῆς σας ὡς ἐπραζαν ἐκεῖνοι, ὧν τὰς βιαιοπραγίας μοὶ διηγήθησαν πολλάκις οἱ ταλαίπωροι γονεῖς μου». Ὁ σουλτάνος παρεχώρησεν αὐτῇ πάραυτα τὸ ζητούμενον, εἰ καὶ ἐνδομύχως δυσχερεστήθη βλέπων, ὅτι ἐκ τῆς χάριτος ὠφελεῖτο ἄλλος ἀντ' αὐτῆς καὶ ὅτι ἐκεῖνη εἶχεν εὖρεi τρόπον νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ δῶρον χωρὶς νὰ δύναται νὰ ποκαλῇ αὐτὸν εὐεργέτην της. Ἀλλὰ τέλος ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν ἔκτοτε ἐξήρτητο ἐκ τοῦ κισλάρ-ἀγᾶ, ἡ δὲ πρόσδοδος αὐτῶν ὠρίσθη ἔκτοτε εἰς τὸ διηγεῖσθαι ὑπὲρ ἐκεῖνων, οἵτινες μετ' αὐτὸν ἐμελλον νὰ κατέχουσιν τὸ αὐτὸ ἀξίωμα. Ἐκεῖνος δ' ἐπεμφεν εἰς τὰς Ἀθήνας τοποτηρητὴν τινα ἢ οἰκονόμον μετὰ τῆς ῥητῆς διαταγῆς νὰ ἐλαφρύνῃ τὰ βάρη τοῦ λαοῦ, τοῦθ' ὅπερ ἐξετελέσθη μὲν τότε, τηρεῖται δὲ καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἡ δὲ Ἰοχαῆ ἐμεινεν ἐγγυος μετὰ τοιαύτην αἰσίως εἰς τὴν πατρίδα αὐτῆς παρὰσχεθεῖσαν εὐεργεσίαν. Ὁ δὲ σουλτάνος, τοῦ ὁποῖου οἱ ἄσφατοι ἔρωτες ἦσαν δι' αὐτὴν σταθεροί, ἐμφορούμενος τῆς ἐλπίδος, ὅτι θὰ ἐδίδεν αὐτῇ κληρονόμον τοῦ θρόνου, ἡσχολεῖτο ἤδη περὶ τὴν διάταξιν τῆς βασιλικῆς αὐτῆς αὐλῆς. Εἶχε διορίσει χάριν αὐτῆς βαλιδὴ ἀγᾶρ, ἥτοι ἀρχηγὸν τῶν μαύρων εὐνούχων τῆς βασιλομήτορος σουλτάνας, καὶ ἑσατραντελέρ-ἀγᾶρ, ἥτοι τὸν μαῦρον εὐνούχον, εἰς ὃν εἶνε ἀνατεθειμένη ἡ φροντίς τῶν τέκνων τοῦ σουλτάνου. Ἀλλ' ἡ Βασιλικὴ ἀπέθανε κατὰ τὰς ὁδὸν τοῦ τοκετοῦ ὡς καὶ τὸ γεννηθὲν ὑπ' αὐτῆς τέκνον, ὅπερ ὑπῆρξεν υἱός. Ἡ δὲ διαδοχὴ τῆς μεγάλης τουρ-

κικῆς αὐτοκρατορίας ἀνῆκεν εἰς τὸν ἡγεμονίδην ἐκεῖνον, καθότι ἐγεννήθη ἐν ἔτος πρὸ τοῦ αὐτοῦ Ὄσμᾶν τοῦ διαδεχθέντος τὸν Ἀχμέτ. Ὁ σουλτάνος ἐθλίβη σφοδρῶς ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς Ἰοχαῆς· ὑποπτεύων δὲ μὴ αἱ ἄλλαι εὐνοούμενοι συνετέλεσαν εἰς τὸν θάνατον τοῦτον διὰ τινος δηλητηρίου, ὡς τοῦτο συμβαίνει πολὺ συχνά, περιώρισε δύο ἢ τρεῖς τῶν ὠραιοτάτων, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ὑπόπτων, εἰς τὸ παλαιὸν σεραγίον, τοῦθ' ὅπερ γίνεται τότε μόνον ὅταν ὁ σουλτάνος εἰς ὃν ἀνῆκον ἀποθάνῃ. Ἡ δὲ δωρεὰ, ἣν ὁ Ἀχμέτ εἶχε παραχωρήσει εἰς τὴν Ἰοχαῆν χάριν τοῦ κισλάρ-ἀγᾶ, διετηρήθη καὶ μετεβίβασθη εἰς τοὺς διαδόχους τοῦ εὐνούχου τούτου. Ἐκεῖνος δ' αὐτῶν, ὅστις ἐπιεικέστερον παντὸς ἄλλου ἐπροστάτευσε τὰς Ἀθήνας, ἐστραγγαλίσθη κατὰ τινα στάσιν γενικὴν καὶ φοβεράν, ἥτις συνέβη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1655.»

«Οὕτω διηγήθη τὰ συμβάντα γηγαιῶς τις μαῦρος εὐνούχος, ὃν οὗτος ὁ κισλάρ-ἀγᾶς ἐστεῖλεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπως λάβῃ τὴν κυριότητα τῆς νέας ταύτης κτήσεως. Ὁπόσης τιμῆς ἤθελε τύχει ἡ Ἰοχαῆ, ὅποιον ἀνδριάντων καὶ μνημείων δόξης ἤθελεν ἀξιοῦσθαι, ἀν αἱ Ἀθηναὶ ἐβλεπον αὐτὴν γεννωμένην ἐν αἰῶνι εὐτυχεστέρῳ καὶ μᾶλλον εὐγνώμονι! Ἀλλὰ σήμερον ἡ πόλις ἀπολαύει μὲν τοῦ εὐεργετήματος, ἀλλ' ὁλίγον φροντίζει νὰ μάθῃ ἀπὸ ποίας χειρὸς ἔλαβεν αὐτό. Ὁ ἀγαθὸς Καπετανάκης καὶ ὁ ἱερομόναχος Δαμασκηνός, οἵτινες ἀφηγήθησαν εἰς ἡμᾶς τὴν μεγάλην ταύτην πράξιν, ἐθλίβοντο βλέποντες τὴν ἀνάμνησιν αὐτῆς σχεδὸν ἐκλιπούσαν ἐν τῇ πόλει των καὶ ὅμως ἡ παράδοσις ἐνθυμίζει εἰς αὐτοὺς ὀνόματα καὶ συμβάντα τρικυλίων ἐτῶν καὶ ὑπερέκεινα.»

Ὁ Γάλλος καπουκῖνος δὲν ἔχει ἄδικον, ἀξιῶν ὑπὲρ τῆς Βασιλικῆς εὐλαβῆ μνήμην καὶ μεγάλας τιμὰς παρὰ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἡμεῖς ζητοῦμέν τι πολὺ ὀλιγώτερον, τὴν ἀναστύλῳσιν τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἐπὶ μιᾷς γωνίας τῆς ἐλευθέρας πρωτευούσης τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ, εἰς ἀνάμνησιν τῆς θυσίας καὶ τῆς φιλοπατρίας τῆς εὐγενοῦς κόρης τῶν Ἀθηνῶν.

(Ἐπετα τὸ τέλος).

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

«Ὅταν ἡ συνείδησις λαλῇ ὀφείλομεν ἀπλῶς νὰ τὴν ἀκούωμεν καὶ νὰ τὴν ἀκολουθῶμεν, ἀδιάφορον ἂν ἡ ὁδὸς δι' ἧς μᾶς ὁδηγῇ δὲν εἶνε πάντοτε ἀπηλλαγμένη ἀκανθῶν καὶ πόνων.

*) Τὰ κατὰ τὴν Ἀθηναίαν ὁδολογίαν ἐχρησίμευσαν εἰς τὸν κ. Νικόλαον Μακρῆν ὡς ὑπόθεσις ἀξίου ἀναγνώσεως διηγήματος ἐπιγραφομένου «Ἡ Βασιλικὴ σουλτάννα Ἀθηναία» καὶ ἐκδοθέντος ἐν Ἀθήναις τῇ 1878.